

N.F.S. Grundtvig “[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole 2. november 1871]”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.11, november 2017

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1871 (SJ: 1466)

Teksten er etableret af Henrik Yde

Punktkommentarer og tekstredigering er skrevet af Henrik Yde, redigeret af Klaus Nielsen, Steen Tullberg og Kirsten Vad

Indledning er skrevet af Henrik Yde, redigeret af Klaus Nielsen og Steen Tullberg og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.theol. K.E. Bugge

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:177]

Det er nylig sagt paa Prænt, at jeg aldrig har havt isinde at stille en ny Oplysning og Dannelse som den folkelige imod den fornemme, akademiske, men kun at lægge Bro mellem Lyset hos de Lærde og Livet hos Folket, saa de kunde lære at forstaae hinanden; men det er en mærkværdig Misforstaaelse, thi vel var og maatte min første Bestræbelse være paa en Maade at lægge Bro mellem de Lærde og de Ulærde, for at de kunde virke paa hinanden til Oplysning og Dannelse paa det fælles Tungemaal, men det vilde jo være forgjæves, naar ikke derpaa fulgte en Vexelvirkning til fælles Oplysning, og en saadan var det aabenbar, jeg ventede af den folkelige Høiskole paa det fælles Modersmaal. Hvad det var for en Oplysning og Dannelse, jeg ønskede og ventede i Fædernelandet paa Modersmaalet, det mener jeg vel følger af sig selv, da Alt, hvad der skal trives og gavne i Fædernelandet paa Modersmaalet, maa nødvendig have sin Grund deri og hænge fast derved, men det kan vel trænge til at udtales klart saaledes, at den folkelige Høiskole vel kan føre til al menneskelig Oplysning og Dannelse, men maa udgaae fra Folket selv, medens den saakaldte akademiske Oplysning og Dannelse gaaer ud fra det Fremmede og kommer aldrig levende til Folket eller gavner Fædernelandet, men gjør Folket stumt og

aandelig værgeløst til Spot for de Fremmede. Og det maa endvidere siges, at folkelig Oplysning er det Eneste, der kan afvende Faren, som man længe har lukket Øinene for, men som nu truer, idet den uoplyste Mængde paastaaer, at kun det legemlige Arbejde er nyttigt og fortjener sin Løn, hvad der forøvrigt kun er et Modstykke til og tildels fremkaldt af den Anskuelse, som fra den anden Side er bleven gjort gjældende, at kun det aandelige Arbejde fortjener at holdes i Ære, og at det legemlige igrunden er under Menneskets Værdighed, hvorfor ogsaa de, der udfører det, maa betragtes og behandles som Trældyr. Men begge Anskuelser ere forkastelige; thi ligesaa vist som Gud har givet os vore legemlige Lemmer, for at vi skal bruge dem paa bedste Maade til nyttigt Arbejde, ligesaa vist er det ogsaa, at de usynlige Lemmer, de aandelige Evner, han har givet os, er bestemt til at bruges til aandeligt Arbejde, og dette fortjener vel at faae Del i det legemlige Arbejdes Frugter. Til Arbejdet paa en saadan Oplysning, som ene kan afværge den store Ulykke, der truer, ønsker jeg Lykke baade for denne Vinter og alle de kommende. Saa være da de Unge, som nu skal indvies i den og siden være dens Bærere videre frem, budt velkommen, og er end Karle-Flokken iaar mindre, end vi kunde ønske, saa vil vi haabe, at Arbejdet skal gaae saameget raskere og bedre fra Haanden, som Rumfanget tillader en friere Bevægelse, saa at de maa træde ud i Livet med saa meget større Varme og Klarhed.